

УДК 378.1:004.9:330.341

Власюк Т.М., к.е.н., доцент,
Замрика І. В., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з економіки,
Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ, Україна

РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЯК ІМПЕРАТИВ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

У сучасних умовах заклади вищої освіти (ЗВО) виступають не лише освітніми й науковими центрами, а й важливими суб'єктами формування людського капіталу, інноваційного потенціалу та цифрових компетентностей суспільства. Саме тому ефективний розвиток потенціалу ЗВО є одним із основних імперативів реалізації глобальних цілей сталого розвитку.

Наразі цифровізація суттєво трансформує механізми функціонування системи вищої освіти, стимулюючи впровадження інноваційних освітніх технологій, розвиток цифрової інфраструктури, удосконалення управлінських процесів та підвищення конкурентоспроможності закладів освіти. Водночас сучасні виклики, пов'язані з глобалізацією, євроінтеграційними процесами, динамікою ринку праці та необхідністю адаптації до цифрових змін, потребують формування нових підходів до розвитку потенціалу закладів вищої освіти.

Особливої актуальності набуває питання забезпечення сталого розвитку ЗВО через інтеграцію цифрових технологій, розвиток інтелектуального капіталу, підвищення якості освітніх послуг та зміцнення інноваційної спроможності. У цьому контексті розвиток потенціалу закладів вищої освіти розглядається як важливий чинник забезпечення економічного зростання, формування цифрового суспільства та підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Савченко М. і Боєнко О. [1] зазначають, що для «забезпечення гармонійного розвитку та використання всіх наявних ресурсів та можливостей» необхідно визначити напрями розвитку потенціалу ЗВО за його складовими. Науковці пропонують «розглядати потенціал ЗВО через систему потенціалів, до яких входять: фінансовий, кадровий, науковий, маркетинговий, соціальний, виховний».

Батрак О. В. Тарасенко О. С. [2] до внутрішніх чинників, що формують потенціал ЗВО включають: фінансові, матеріальні, нематеріальні, інформаційні, кадрові, просторово-часові. Також автори зазначають, що «значний вплив на

потенціал ЗВО, особливо в Україні, відіграє зовнішнє середовище, включаючи економічний, політичний і соціальний аспекти розвитку країни».

Вважаємо, що чинники впливу на розвиток потенціалу ЗВО варто поділяти на чинники макрорівня, мезорівня та мікрорівня. Розвиток потенціалу закладів вищої освіти як імператив сталого економічного зростання наведено на рис. 1.

Батрак О. В. Тарасенко О. С. [2] зазначають, що «прямим наслідком максимізації потенціалу українських університетів є створення та трансфер нових знань і технологій»; непрямим – економічний розвиток країни, політична стабільність країни, соціальний розвиток.

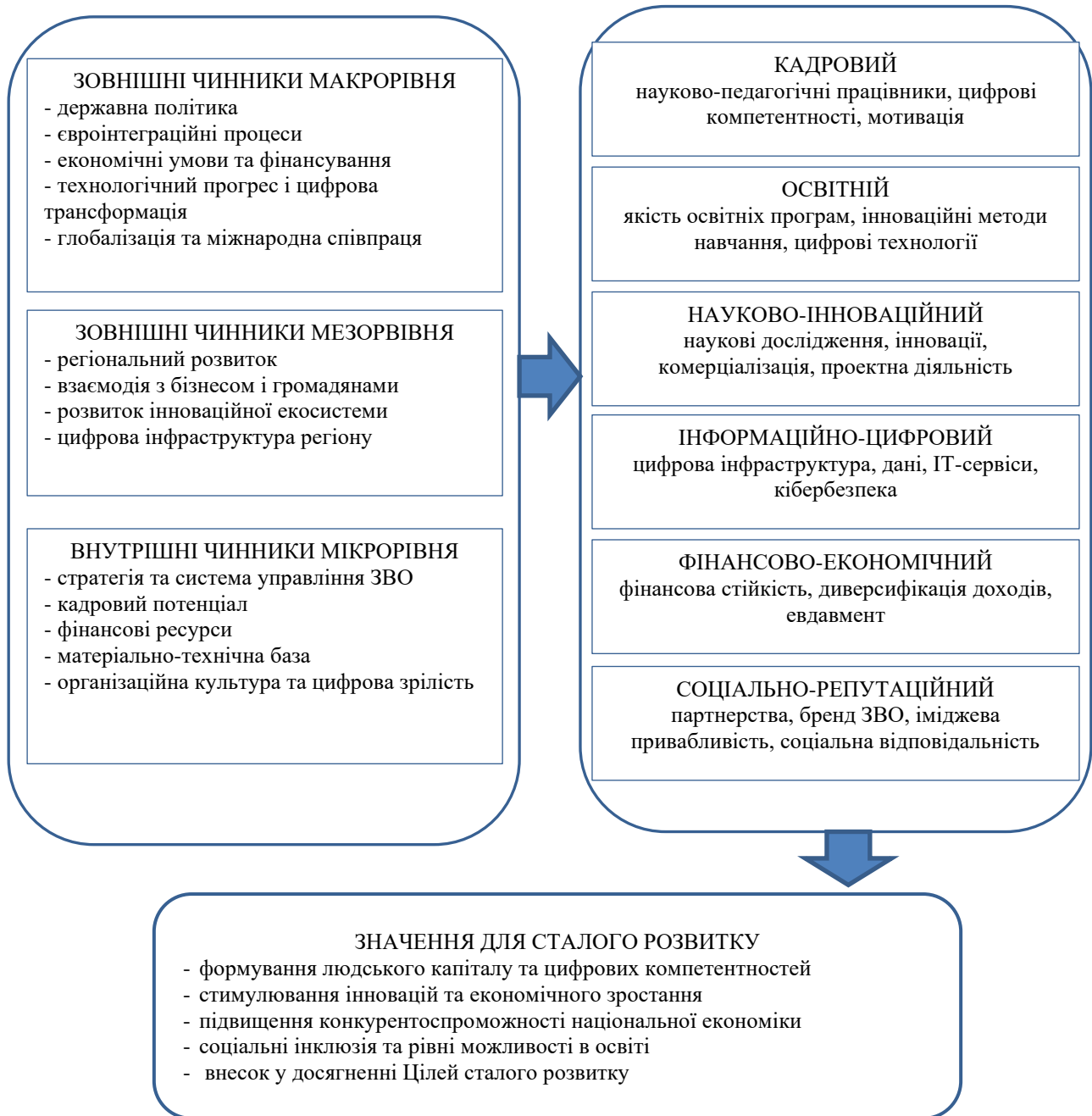

Рис. 1. Розвиток потенціалу закладів вищої освіти як імператив сталого економічного зростання

Погоджуємося з авторами та вважаємо, що ефективне використання потенціалу ЗВО є важливою передумовою забезпечення сталого розвитку країни в умовах цифрової трансформації економіки та суспільства, оскільки саме вони формують людський капітал, генерують інновації, сприяють розвитку цифрових компетентностей. Активна співпраця університетів із бізнесом, органами влади та міжнародними організаціями забезпечує трансфер знань, розвиток інновацій та впровадження сучасних технологій, що є важливими чинниками економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності країни.

Розвиток кадрового, науково-інноваційного, освітнього та інформаційно-цифрового потенціалу ЗВО позитивно впливає на економічне зростання, підвищення інноваційної активності та конкурентоспроможності національної економіки. Соціально-відповідальні ЗВО сприяють формуванню громадянської свідомості, культури сталого споживання, соціальної інклюзії та розвитку цифрових і професійних компетентностей населення. Високий рівень академічної репутації ЗВО підвищує конкурентоспроможність національної системи освіти, стимулює міжнародне співробітництво, академічну мобільність та залучення інвестицій у науково-освітню сферу.

Таким чином, потенціал ЗВО виступає важливим інструментом забезпечення сталого розвитку країни, оскільки сприяє формуванню якісного людського капіталу, інноваційного середовища, соціальної стабільності та довгострокового економічного зростання.

Література

1. Савченко М. і Боєнко О. Стратегія розвитку потенціалу закладів вищої освіти на засадах бенчмаркінгу. Економіка і організація управління. 2021. № 4(40). С. 239-248. DOI:<https://doi.org/10.31558/2307-2318.2020.4.22>
2. Батрак О. В. Тарасенко О. С. Особливості формування потенціалу закладів вищої освіти України в умовах війни та післявоєнному періоді. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 53. Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2595>